

Навчальна дисципліна: Основи наукових досліджень в біології

Статус (тип дисципліни): нормативна.

Рік, семестр (термін вивчення): ОКР «бакалавр», III семестр.

Анотація дисципліни: Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень в біології» є методологія та методи сучасних наукових досліджень, критерії та аспекти класифікації дослідницького процесу, зокрема в області експериментальних наук, таких як біологія.

Тривалість: кількість кредитів: 1,5, модулів 2, змістових модулів – 3, загальна кількість годин - 54, лекційних годин – 14, лабораторних –14 год, самостійна робота 21год., індивідуальна –5.

Розбивка по семестрах та тижнях:

у III семестрі: тижнів 19, тижневих годин - 1,5 год.

Мета курсу: надання студентам необхідного обсягу знань у галузі методології і організації наукових досліджень в біології, підготовка їх до самостійного виконання наукової роботи.

Основні завдання:

вивчення основних методів і видів, основних етапів проведення наукового дослідження в біології; оволодіти понятійним апаратом, методикою виконання та оформлення науково-дослідної роботи в біології.

Результати навчання: У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати:*

виникнення та еволюцію науки; види та ознаки наукового дослідження; як знайти інформацію у процесі наукової роботи; види науково-дослідної роботи; загальну характеристику процесів наукового дослідження; формулювання теми наукового дослідження та визначення робочої гіпотези; як визначити мету, завдання, об'єкт й предмет дослідження; процес виконання теоретичних і прикладних наукових досліджень; правильне оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу; яким чином оформляти бібліографічний апарат наукових досліджень та правила складання бібліографічного опису для списків літератури; правила наведення цитат і бібліографічних посилань у текстах наукових та навчальних робіт; послідовність виконання та оформлення реферату, курсової, дипломної роботи та підготовки їх до захисту; правила оформлення публікацій, наукової доповіді, тез і наукової статті.

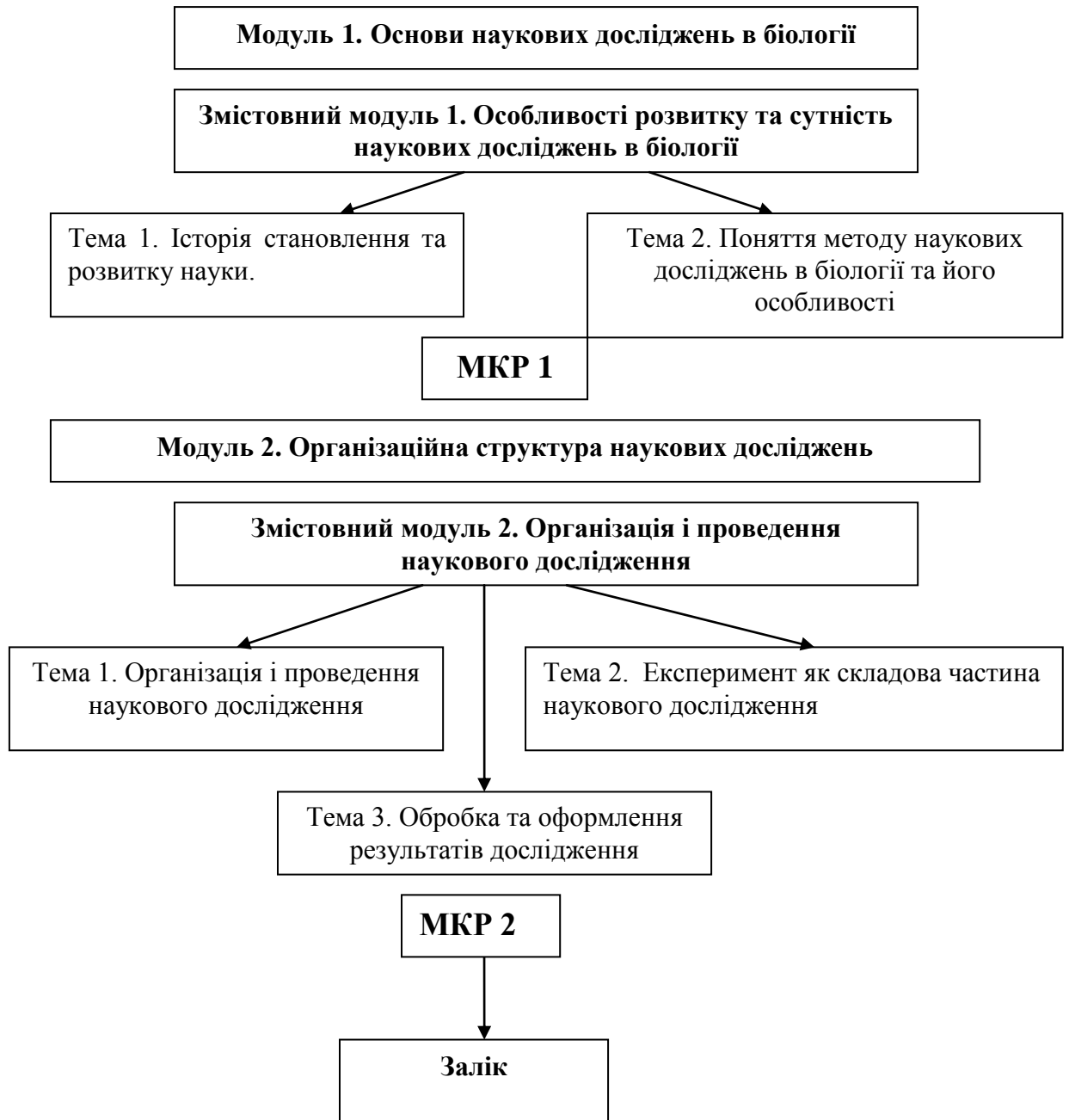
вміти:

самостійно аналізувати процеси та явища; висвітлити становлення наукової організації праці; розкрити сутність наукової організації праці на сучасному етапі; охарактеризувати завдання наукової організації праці; висвітлити основні принципи наукової організації праці; визначити і охарактеризувати напрямки наукової організації праці; розкрити зміст планування раціональної організації праці; правильно оформити та написати контрольну і самостійну роботу; відповідно до вимог оформити та написати реферат; проводити теоретичні та експериментальні дослідження; написати та прорецензувати науково-дослідну роботу.

Методи викладання: розповідь-пояснення, лекція, елементи бесіди, демонстрація (фрагменти кінофільмів, демонстрація дослідів), ілюстрація (використовуються таблиці, схеми, тощо), практична робота, самостійна робота з опрацюванням окремих питань теоретичного характеру, підготовка до практичних занять, індивідуальні навчально-дослідні завдання для виконання творчої роботи з певних галузей біології.

Методи оцінювання: поточне вибіркове опитування на лекціях, перевірка готовності до практичних занять, звіт за змістовний модуль, поточне тестування, захист індивідуальних навчально-дослідних завдань, підсумковий тестовий контроль.

Структурно-логічна схема дисципліни:

Контроль знань:

Поточний контроль знань студентів проводиться на кожному лабораторному занятті шляхом усного та письмового контролю. На лабораторному занятті контроль рівня підготовки студентів до виконання конкретної лабораторної роботи, виконання завдань теми заняття, оформлення лабораторного зошита з кожного заняття.

Проміжний контроль проводиться у вигляді контрольних робіт. Передбачено 2 підсумкові модульні контрольні роботи (1 АМКР, 1 ПМКР).

Підсумковий: здійснюється у вигляді письмового заліку.

Мова викладання: українська

Викладацький склад: к.б.н., доцент Першко І.О.

Перелік літератури:

1. Чорненький Я.Я., Чорненька Н.В., Рибак С.Б. Основи наукових досліджень. Організація самостійної та наукової роботи студента. Навчальний посібник. – К.: «Професіонал», 2006. – 208 с.
2. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. – К.: «Професіонал», 2005. – 240 с.
3. Романюк М.М. Загальна і спеціальна бібліографія: Навчальний посібник для студентів спеціальності «Видавнича справа та редагування». Вид. 2-ге.- Львів, 2003.- 96 с.
4. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі: Загальні вимоги та правила: ДСТУ 3582-97: Вид.офіц.- К. Держстандарт України , 1998.-25 с.
5. Чорненька Н.В., Рибак С.Б. Навчально-методичні рекомендації щодо особливостей оформлення та написання випускних робіт (для студентів ВНЗ I-II рівнів акредитації спеціальності 5.050204 «Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах», спеціалізація «Екологічний і сільський туризм»). –Львів,2004.- 39 с.
6. Шейко В.М. , Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник.- 2-ге вид. перероб. Доп. – К.: Знання- Прес, 2000.- 295 с.
7. Янішевський О.О. Методичні рекомендації щодо складання списків використаної літератури. К.: НТСД, 1996.- 46 с.
8. Ботвинников А.Д. Об организации и методах деятельности исследователя // Советская педагогика. - 1981. - № 4. - С.85-90.
9. Дикий Н.А., Халатов А.А. Основы научных исследований. - К.: Вища школа, 1985. - 223 с.
10. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень. Навч.посібник. К.: МОН, - 2004.-216с.
11. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень. Навч.посібник. К.: Вища школа, 2004. – 208с.
12. Лудченко А.А. , Лудченко Я.А., Примак Т.А. и др. Основы научных исследований. – К., 1999. – 78с.
13. Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи наукових досліджень. Основи наукових досліджень. / Навчальний посібник для вищих педагогічних закладів освіти. – К.: РННЦ “ДНІТ”, 2000. – 259с.

Перелік інформаційних джерел

1. https://kneu.edu.ua/get_file.php?id=2559
2. www.essuir.sumdu.edu.ua/retrieve/62596/Kolisnichenko.doc
3. www.shron.chtyvo.org.ua/Kolesnykov.../Osnovy_naukovykh_doslidzen.pdf
4. www.info-library.com.ua/books-book-96.html
5. www.library.dgtu.donetsk.ua/bibl_fah/osnnaukdosldnepr.pdf